

[Løse.]

for Lovgivning, der jo i egentligste Forstand er en Kriselovgivning, en Nødhjælp til de Landmænd, der ikke paa normal Maade har kunnet komme i Besiddelse af det nødvendige af alle Driftsmidler, nemlig den Saasæd, der skal lægges ud, og som er den nødvendige Betingelse for fremtidig Afgrøde.

Regeringen taler ofte og gerne om de umaadelige Forbedringer i Landbrugets økonomiske Tilstand i de senere Aar, og man lægger ikke Skjul paa, at disse skyldes de mange og gode Foranstaltninger, som den nuværende Regering og Lovgivningsmagten har iværksat. Men netop dette, at man Aar efter Aar maa beskæftige sig med denne Form for Kriselovgivning, er i Virkeligheden et Udtryk for, at Tilstanden fremdeles er meget vanskelig, ja, man kan sige i mangfoldige Tilfælde ligefrem af faretruende Karakter for mange Landmænd.

Ved Lovens Behandling i Fjor opfordrede jeg Landbrugsministeren til at fremskaffe Oplysninger om Lovens Virkninger, og jeg takker Ministeren, fordi der er skaffet en Del Oplysninger til Veje, selv om et enkelt og efter min Mening meget væsentligt Forhold ikke er belyst. Jeg tænker i denne Forbindelse paa de Priser, de paagældende Landmænd har maattet betale for Saasæd og Frø og Kunstgødning, idet det herom siges i det Svar, jeg har faaet, at det ikke er muligt at besvare dette Spørgsmaal, idet Prisen, efter hvad Kornnævnets Varemægler har oplyst over for Ministeren, er noget forskellig; efter som Varen leveres i sjællandsk Havn eller andetsteds; endvidere er Prisen paa Saasæd afhængig af Kvaliteten, og der er et meget stort Spillerum mellem de dyreste og de billigste Sorter. Ja, hvis det er rigtigt, at der i Fjor af talrige fattige Landmænd i dette Land blev betalt Priser, som er henved tre Gange eller maaske mere end tre Gange saa høje som de almindelige Handelspriser, er der unægtelig et meget stort Spillerum, og saa bliver de daarligst stillede Landmænd i Henhold til denne Lov udnyttet paa en Maade, som man maa finde er uforsvarlig. Men det Forhold har vi altsaa ikke kunnet faa nærmere Oplysning om, og det er der naturligvis Grund til at beklage; jeg ved ikke, om det er helt umuligt at faa det, det maa det vel være.

Der er visse Ting, der tyder paa, at de Bemærkninger, jeg fremsatte ved Lovens Behandling i Fjor, har haft en vis nyttig Virkning. Jeg havde saaledes den Tilfredsstillelse kort efter Lovens Behandling, at et større Saasædfirma averterede om Salg af

Saasæd ifølge Høstpantebrev og meddelte, at Firmaet ikke forhøjede Priserne for den Saasæd, der blev solgt paa Grundlag af Høstpantebrev; ja, Firmaet var endog saa elskværdigt over for mig, at de meddelte i Annoncen, at det var paa Foranledning af de Udtalelser, jeg havde fremsat her i Tinget, at man offentliggjorde dette. Det er jeg, som sagt, meget tilfreds med. Jeg mener nemlig, det bør siges, saa det kan høres over det ganske Land, at naar der stilles en saadan Sikkerhed for Saasædens, Frøets og Kunstgødningens Betaling, som der gøres gennem Loven om Høstpantebrev og Fortrinsret i Høsten, saa er der ingen som helst Grund til at fordyre Saasæden for disse fattige Landmænd, Sikkerheden er jo den bedst mulige.

Men jeg maa naturligvis erkende, at Loven bliver anvendt i større Udstrækning, end jeg egentlig havde ventet. I 1934 blev der tinglyst 16 720 Høstpantebreve til et samlet Paalydende af 6 635 553 Kr., men heraf er der kun foretaget Udpankning i 581 Tilfælde til et Beløb af 208 350 Kr. Det har altsaa vist sig, at i langt de fleste Tilfælde har Landmændene været i Stand til at betale denne Saasæd, uden at man har behøvet at gøre Brug af Udpankningsretten. For 1935 var alle Høstpantebrevene dog maaske næppe kommet med, idet Indsamlingen af Oplysninger foregik paa et Tidspunkt, hvor man ikke var helt færdig med Ordningen af dette Spørgsmaal. Der er et betydeligt mindre Antal Pantebreve, men Summen er praktisk talt den samme. Tallene er henholdsvis 14 140 Pantebreve til et Beløb af 6 430 767 Kr., altsaa praktisk talt det samme Beløb som i 1934.

Skønt jeg fremdeles nærer Betænkeligheder ved denne Lovgivning, idet jeg mener, at den i visse Henseender kan have uheldige Virkninger — jeg tror, der er Fare for, at den paa visse Punkter kan virke demoraliserende, idet Folk ikke forbereder sig paa at have Saasæd til Brug til den kommende Sæson, men slaar sig til Ro med, at det kan man jo faa ad andre Veje og med en temmelig lang Kredit —, skønt jeg altsaa mener, at den kan have disse og andre uheldige Virkninger, indrømmer jeg, at den stærke Brug, der gøres af Loven, rimeligvis indtil videre nødvendiggør en Fortsættelse. Jeg vil haabe, at det inden for en overskuelig Tid vil blive muligt for os at likvidere denne Form for Lovgivning, men indtil videre maa vi rimeligvis fortsætte, og jeg vil derfor tilsige mit Partis Medvirkning til Lovforslagets Gennemførelse.